EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 28.1.2025.
COM(2025) 34 final

2025/0021 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni carina koje se primjenjuju na uvoz određene robe koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Svrha je ovog Prijedloga uredbe, u skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 17. listopada 2024.[1], povećati carine koje se primjenjuju na uvoz određenih poljoprivrednih proizvoda trenutačno razvrstanih u poglavlja 1., 2., poglavlja od 4. do 24. i poglavlja 29., 33., 35., 38., 41., 43., 50., 51., 52. i 53. kombinirane nomenklature (KN), kao i na uvoz određenih gnojiva trenutačno razvrstanih u poglavlje 31. KN-a, koji su podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze. Prijedlogom se znatno i s trenutačnim učinkom povećavaju primjenjive uvozne carine na poljoprivredne proizvode iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa, dok će se carine na gnojiva povećavati postupno, tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine. Osim toga, za tu robu koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi bilo bi zabranjeno koristiti carinske kvote Unije.

Godine 2023. uvoz u Uniju poljoprivrednih proizvoda iz Ruske Federacije obuhvaćenih predloženom uredbom („dotični poljoprivredni proizvodi”) iznosio je 2,9 milijuna tona, što odgovara vrijednosti od 380 milijuna EUR (prema podacima Eurostata). Unijine carine *erga omnes* (tj. carine utvrđene prema načelu najpovlaštenije nacije koje se trenutačno primjenjuju) na dotične poljoprivredne proizvode jako se razlikuju. Ne trguje se poljoprivrednim proizvodima na koje se već primjenjuju visoke carine prema načelu najpovlaštenije nacije. S druge strane, poljoprivredni proizvodi iz Ruske Federacije koji ne podliježu nikakvim ili samo relativno niskim carinama prema načelu najpovlaštenije nacije i dalje se uvoze u Uniju jer nema znatnih carinskih prepreka za njihov ulazak na tržište Unije prema načelu najpovlaštenije nacije.

Vrste gnojiva obuhvaćene predloženom uredbom („dotična gnojiva”) činile su 2023. više od 70 % ukupne potrošnje gnojiva u Uniji. Prema podacima Eurostata uvoz iz svih trećih zemalja iznosio je 14 milijuna tona, što uključuje uvoz iz Ruske Federacije od 3,6 milijuna tona (u vrijednosti od 1,28 milijardi EUR), odnosno više od 25 % ukupnog uvoza Unije (po tonaži). Ostatak Unijine potražnje za tim vrstama gnojiva zadovoljavaju proizvođači iz Unije, a ukupni izvoz tih proizvoda iz Unije u ostatak svijeta 2023. iznosio je 8 milijuna tona. Za sva dotična gnojiva Unijine carine *erga omnes* (tj. carine utvrđene prema načelu najpovlaštenije nacije koje se trenutačno primjenjuju) iznose 6,5 %, što je niska stopa i nije znatna prepreka njihovu uvozu iz Ruske Federacije u Uniju.

Zbog trenutačnog uvoza dotičnih poljoprivrednih proizvoda i gnojiva postoji ovisnost o Ruskoj Federaciji koja bi, ako se ne prekine, mogla narušiti sigurnost opskrbe hranom u Uniji i, osobito kad je riječ o gnojivu, učiniti Uniju posebno osjetljivom na potencijalne prisilne mjere Ruske Federacije. Uvoz dotičnih gnojiva iz Ruske Federacije već se povećava, a to bi se povećanje moglo i ubrzati ako se znatne količine preusmjere na Uniju, s obzirom na to da Ruska Federacija proizvodi vrlo velike količine dotičnih gnojiva. Potencijalni povećani uvoz iz Ruske Federacije poremetio bi tržište te robe u Uniji i naštetio Unijinim proizvođačima dušičnih gnojiva, koji teško konkuriraju uvozu iz Ruske Federacije u trenutku kada su cijene plina u Uniji i dalje visoke. Dugoročni opstanak Unijine industrije dušičnih gnojiva ključan je za sigurnost opskrbe hranom u Uniji jer su ta gnojiva nužna za rast bilja i održavanje

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/2pebccz2/20241017-euco-conclusions-en.pdf.

sposobnosti poljoprivrednog sektora Unije da proizvodi hranu. Stoga je prekidanje sve veće ovisnosti o uvozu dotičnih gnojiva iz Ruske Federacije i očuvanje održivosti autonomne industrije dušičnih gnojiva u Uniji ključno za postizanje i održavanje sigurnosti opskrbe hranom u Uniji. Trenutačna razina uvoza dotičnih poljoprivrednih proizvoda ne može se usporediti s onom dotičnih gnojiva, ali s obzirom na trenutačne odnose između Unije i Ruske Federacije tu bi ovisnost trebalo dugoročno onemogućiti. No ostanu li carine na dotične poljoprivredne proizvode na sadašnjim razinama, ta se ovisnost možda neće moći izbjeći.

Predloženim carinskim mjerama osiguralo bi se da Ruska Federacija nema komercijalnu korist od nastavka izvoza u Uniju. To bi bilo u skladu s interesima Unije te s pravom i politikama Unije, posebno onima koji se primjenjuju na Rusku Federaciju i Republiku Bjelarus u kontekstu ničim izazvane i neopravdane agresije Ruske Federacije na Ukrajinu i potpore koju Republika Bjelarus i dalje pruža toj agresiji.

Republika Bjelarus izvozi ograničene količine dotičnih poljoprivrednih proizvoda i gnojiva (2023. vrijednost izvoza poljoprivrednih proizvoda bila je 92 milijuna EUR, a gnojiva 29,6 milijuna EUR), stoga nije velik proizvođač ili izvoznik te robe. Međutim, Republika Bjelarus ipak je obuhvaćena područjem primjene predložene uredbe zbog svojih bliskih političkih i gospodarskih veza s Ruskom Federacijom te kako bi se spriječilo nezakonito i prijevarno usmjeravanje uvoza iz Ruske Federacije kroz Republiku Bjelarus do kojeg bi moglo doći ako carine Unije na uvoz dotične robe koja je podrijetlom iz Republike Bjelarusa ili se iz nje izvozi ostanu nepromijenjene. S obzirom na stalno približavanje i povećanje trgovine između Republike Bjelarusa i Ruske Federacije, primjereno je s dotičnom robom iz Republike Bjelarusa postupati isto kao i s robom iz Ruske Federacije.

Predloženom uredbom povećale bi se carine za dotičnu robu koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi na razinu koja je dovoljno visoka da se zaustavi uvoz te robe. Za sve dotične poljoprivredne proizvode carine na uvoz iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa u Uniju povećale bi se za pristojbu *ad valorem* od 50 %. Kako bi se onemogućio ulazak dotičnih poljoprivrednih proizvoda koji su podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze na tržište Unije po nižim stopama koje se primjenjuju u okviru carinskih kvota Unije, iz primjene sniženih carina u okviru tih kvota također je potrebno isključiti robu koja je podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi. Za dotična gnojiva, povrh postojeće pristojbe *ad valorem* od 6,5 % carina bi bila uvećana za dodatnu posebnu pristojbu koja bi se tijekom tri godine od početka primjene predložene uredbe postupno povećavala, počevši od 40 EUR ili 45 EUR po toni, ovisno o vrsti gnojiva (što je približno 13 % u ekvivalentu *ad valorem*), do prohibitivne razine od 315 EUR odnosno 430 EUR po toni (razina od oko 100 % u ekvivalentu *ad valorem*). U tom trogodišnjem prijelaznom razdoblju te carine na prohibitivnoj razini uvest će se i ako uvoz robe iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa bude iznad određenih količina.

Ne očekuje se da će predložena uredba negativno utjecati na sigurnost opskrbe hranom na globalnoj razini. Prvo, povećanje carina Unije primjenjivalo bi se samo na uvoz u Uniju pa ne bi utjecalo na provoz dotične robe iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa kroz područje Unije u treće zemlje. Drugo, očekuje se da će se povećanjem Unijinih uvoznih carina ti uvozni tokovi u Uniju znatno smanjiti, čime će se zapravo povećati količine dotične robe dostupne za izvoz u treće zemlje, posebno u zemlje u razvoju.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Uvođenje uvoznih carina na dotičnu robu odnosi se na zajedničku trgovinsku politiku Unije utvrđenu u člancima 206. i 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Odgovara „promjenama carinskih stopa" u smislu članka 207. stavka 1. UFEU-a i temelji se na mogućnosti uskraćivanja tretmana najpovlaštenije nacije proizvodima podrijetlom iz Ruske Federacije navedenoj u „Zajedničkoj izjavi o agresiji Ruske Federacije na Ukrajinu uz potporu Bjelarusa" koju su Unija i nekoliko drugih članica Svjetske trgovinske organizacije dale u Ženevi 17. ožujka 2022.[2] To je već ostvareno s nekoliko uredaba, uključujući uredbu kojom je Unija uvela više carinske stope na uvoz određenih poljoprivrednih proizvoda iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa[3].

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Predloženo povećanje carina na određene poljoprivredne proizvode i gnojiva navedene u ovom Prijedlogu koji su podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze bilo bi u skladu s mjerama ograničavanja koje je Unija poduzela protiv tih zemalja nakon ničim izazvane i neopravdane vojne agresije Ruske Federacije na Ukrajinu i potpore koju Republika Bjelarus i dalje pruža toj agresiji. Povećanja carina u ovoj predloženoj uredbi stoga bi bila u skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji, kojim je propisano da Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Također bi bila u skladu s člankom 207. stavkom 1. UFEU-a, kojim je propisano da se zajednička trgovinska politika vodi u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova prijedloga članak 207. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Zajednička trgovinska politika, u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) UFEU-a, definirana je kao isključiva nadležnost Unije, stoga se načelo supsidijarnosti ne primjenjuje.

- **Proporcionalnost**

Ova predložena uredba potrebna je radi provedbe zajedničke trgovinske politike s ciljem smanjenja uvoza Unije iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa. Razlog za smanjenje je zabrinutost da se tim uvozom jačaju postojeće ovisnosti i time negativno utječe na sigurnost opskrbe hranom u Uniji. Predložena uredba u skladu je s načelom proporcionalnosti i ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovorâ, prije svega toga da dotični poljoprivredni proizvodi i gnojiva koji su podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze ne remete Unijino tržište te robe i pravilno funkcioniranje carinske unije. Ta roba stoga ne bi trebala imati pristup tržištu Unije pod uvjetima koji su jednako povoljni kao uvjeti za uvoz takve robe iz ostalih trećih zemalja. Proporcionalnost je zajamčena time što bi se predloženom uredbom povećale carine iz Zajedničke carinske tarife koje se primjenjuju na uvoz iz Ruske Federacije i Republike

[2] https://www.eeas.europa.eu/delegations/world-trade-organization-wto/joint-statement-aggression-russian-federation-against-ukraine-support-belarus_en.

[3] Uredba Vijeća (EU) 2024/1652 od 30. svibnja 2024. o izmjeni Priloga I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi.

Bjelarusa i time što je to nužno za ograničenje tog uvoza za koji trenutačno vrijede nulte ili niske carine. Povećanje je potrebno kako bi se smanjila sposobnost Ruske Federacije i Republike Bjelarusa da instrumentaliziraju svoj izvoz u Uniju. Predloženim povećanjem carina ograničava se ostvarivanje određenih temeljnih prava, ali samo u mjeri potrebnoj za postizanje njegovih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

Ovaj je prijedlog u skladu s člankom 207. stavkom 2. UFEU-a, kojim se predviđaju mjere zajedničke trgovinske politike za donošenje promjena carinskih stopa u obliku uredbe.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

S obzirom na to da je Ruska Federacija trenutačno u poziciji da svoj izvoz određenih poljoprivrednih proizvoda, a posebno dotičnih gnojiva, iskoristi za destabilizaciju tržištâ Unije, narušavanje sigurnosti opskrbe hranom u Uniji i ugrožavanje jedinstva Unije u pružanju potpore Ukrajini, kao i s obzirom na potporu Republike Bjelarusa djelovanjima Ruske Federacije, važno je da predložena uredba hitno stupi na snagu kako bi se što prije povećale stope carine koje se primjenjuju na dotičnu robu iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa. Stoga za predloženu uredbu nije provedena procjena učinka. Očekuje se da će predložena mjera znatno smanjiti uvoz u Uniju dotične robe koja je podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi te da će to dovesti do daljnje diversifikacije opskrbe tom robom u smislu odmaka od Ruske Federacije i Republike Bjelarusa.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se neproporcionalno ne povećava regulatorno opterećenje poduzećâ i javnih tijela.

- **Temeljna prava**

Prijedlog je u skladu s politikom Unije u području ljudskih prava i Poveljom o temeljnim pravima. Ako uvođenje uvoznih carina u Uniji utječe na slobodu sudjelovanja u međunarodnoj trgovini u okviru slobode obavljanja poslovne djelatnosti, na pravo vlasništva ili na druga temeljna prava, uključujući jednako postupanje, to se uvođenje može smatrati legitimnim djelovanjem Unije koje je u skladu s Poveljom o temeljnim pravima. To je zato što se ta mjera poduzima u skladu sa zahtjevima prema kojima nadležna tijela moraju poduzeti mjere na temelju odgovarajuće pravne osnove kako bi se postigao legitiman cilj stavljanja u komercijalno nepovoljan položaj uvoza određene robe iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa kako bi se potaknula diversifikacija opskrbe u smislu odmaka od tih dviju zemalja promicanjem veće domaće proizvodnje u Uniji i alternativnog uvoza iz ostalih

trećih zemalja. Predloženom uredbom također bi se spriječili ozbiljni poremećaji na relevantnim tržištima i pokušaji Ruske Federacije i Republike Bjelarusa da instrumentaliziraju izvoz dotične robe. te bi se osiguralo pravilno funkcioniranje tržišta Unije na način koji bi bio u skladu s trenutačnim mjerama vanjskog djelovanja Unije i načelom proporcionalnosti. Konkretno, u pogledu jednakog postupanja, to što se povećane uvozne carine uvode uvoznicima određenih poljoprivrednih proizvoda i gnojiva koji su podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze, ali ne i uvoznicima proizvoda koji nisu podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa niti se iz njih izravno ili neizravno izvoze, u skladu je s jednim od ciljeva vanjskog djelovanja Unije. Legitiman je cilj politike Unije da se smanji takav uvoz iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa te da se tržišta Unije zaštite od zlouporabe trgovine dotičnom robom radi destabilizacije tržišta ili političke stabilnosti i solidarnosti Unije.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Predložena uredba ne bi imala financijski učinak na rashode te bi imala samo vrlo ograničen financijski učinak na prihode. Očekuje se da će tijekom potpune primjene predložene uredbe naplata povećanih carina u skladu s predloženim povećanjima biti minimalna (blizu nule) jer će se zbog predloženog povećanja uvozni tokovi iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa vjerojatno smanjiti na zanemarive količine.

S druge strane, mogli bi se očekivati određeni proračunski gubici jer bi se vlastita sredstva ostvarena u proračunu Unije vjerojatno smanjila. Točan iznos proračunskih gubitaka ovisio bi o načinu zamjene uvoza iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa. S jedne strane, zamjena tog uvoza domaćom proizvodnjom u Uniji ili povlaštenim uvozom (posebno u slučaju gnojiva iz Alžira i Egipta) dovela bi do smanjenja vlastitih sredstava. S druge strane, njihova zamjena povećanim uvozom iz ostalih trećih zemalja koje nisu povlašteni partneri ne bi smanjila vlastita sredstva jer bi taj dodatni novi uvoz generirao iste prihode od zajedničkih carinskih tarifa kao i uvoz iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa koji bi on zamijenio. Kad se predložena uredba u potpunosti počne primjenjivati, procjenjuje se da će, u scenariju u kojem sav postojeći uvoz Unije iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa zamijene domaća proizvodnja Unije i povlašteni uvoz, učinak na tradicionalna vlastita sredstva u proračunu Unije biti gubitak od najviše 84 milijuna EUR (tj. 75 % ukupnih carinskih prihoda iz 2023. u iznosu od 112 milijuna EUR).

Gubitak prihoda u tradicionalnim vlastitim sredstvima nakon početka potpune primjene mjere nadoknadio bi se doprinosima država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND). Međutim, očekuje se da će tijekom prve tri godine primjene predloženih mjera dodatni carinski prihodi od viših carina na preostali uvoz dušičnih gnojiva iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa djelomično ili čak potpuno nadoknaditi gubitke prihoda zbog smanjenja uvezenih količina. Stoga bi se moglo očekivati da će tijekom tog početnog trogodišnjeg razdoblja neto gubitak prihoda za tu robu u tradicionalnim vlastitim sredstvima biti blizu nule.

U zakonodavnom financijskom izvještaju navedeno je više pojedinosti o utjecaju predložene uredbe na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Izvještaji o kretanjima uvoza u Uniju dotičnih poljoprivrednih proizvoda i gnojiva koji su podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze dostupni su na posebnim internetskim stranicama Europske komisije (Eurostat)[4].

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Predloženom bi se uredbom određenim poljoprivrednim proizvodima i gnojivima koji su podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze spriječio pristup tržištu Unije pod uvjetima koji su jednako povoljni kao uvjeti koji se primjenjuju na uvoz te robe drugog podrijetla. To bi se postiglo povećanjem uvoznih carina na svu tu robu, i to uvođenjem pristojbe *ad valorem* od 50 % za poljoprivredne proizvode i postupnim povećanjem carina na gnojiva od početne razine od 40 EUR ili 45 EUR po toni (ovisno o vrsti gnojiva) dok ta dodatna carina ne dosegne razinu prohibitivne carine od najviše 315 EUR ili 430 EUR po toni tri godine od početka primjene mjera ograničavanja. U tom trogodišnjem prijelaznom razdoblju te carine na prohibitivnoj razini uvest će se i ako uvoz robe iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa bude iznad određenih količina. Osim toga, za tu robu koja je podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi ujedno bi bilo zabranjeno koristiti carinske kvote Unije. Te carinske kvote omogućuju pristup tržištu Unije po nižoj carinskoj stopi od predloženih novih carina.

[4] Početna stranica – Eurostat.

2025/0021 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni carina koje se primjenjuju na uvoz određene robe koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Uvoz uree i dušičnih gnojiva iz Ruske Federacije u Uniju 2023. bio je znatan i iznosio je 3,6 milijuna tona, a 2024. znatno se povećao u odnosu na 2023. Razina Unijina uvoza iz Ruske Federacije poljoprivrednih proizvoda obuhvaćenih ovom Uredbom („dotični poljoprivredni proizvodi”) relativno je niska za većinu robe, ali mogla bi se znatno povećati ako se nastave trenutačni trgovinski uvjeti.

(2) Uvoz gnojiva obuhvaćenih ovom Uredbom („dotična gnojiva”) trenutačno odražava gospodarsku ovisnost o Ruskoj Federaciji. Nadalje, uvoz dotičnih poljoprivrednih proizvoda mogao bi stvoriti sličnu i dodatnu gospodarsku ovisnost o Ruskoj Federaciji, koju bi s obzirom na trenutačne okolnosti trebalo spriječiti i smanjiti kako bi se zaštitila tržišta Unije i zajamčila sigurnost opskrbe hranom u Uniji.

(3) Unijine zajedničke carine *erga omnes* su carine utvrđene prema načelu najpovlaštenije nacije koje se trenutačno primjenjuju na uvoz dotičnih poljoprivrednih proizvoda i gnojiva. One se trenutačno jako razlikuju. Ovisno o robi, neke su carine nulte ili su vrlo niske, dok su druge toliko visoke da se tom robom ne trguje.

(4) Nastavak uvoza poljoprivrednih proizvoda i gnojiva iz Ruske Federacije obuhvaćenih ovom Uredbom mogao bi u trenutačnim uvjetima učiniti Uniju posebno osjetljivom na prisilne mjere Ruske Federacije. Točnije, moguće povećanje uvoza dotične robe iz Ruske Federacije moglo bi poremetiti tržište Unije i negativno utjecati na proizvođače iz Unije. Stoga je potrebno poduzeti odgovarajuće carinske mjere kako bi se prekinula trenutačna i potencijalna gospodarska ovisnost Unije o uvozu te robe iz Ruske Federacije. To bi trebalo postići okončanjem trenutačne situacije u kojoj ta roba ulazi na tržište Unije pod uvjetima koji su jednako povoljni kao uvjeti koji se primjenjuju na robu drugog podrijetla koja uživa tretman najpovlaštenije nacije.

(5) Uvoz dotičnih gnojiva iz Ruske Federacije u ovom se trenutku već povećava i mogao bi se još više i brzo povećati ako se dodatna ruska proizvodnja preusmjeri prema Uniji. Takav potencijalni povećani uvoz iz Ruske Federacije poremetio bi tržište te robe u Uniji i naštetio Unijinim proizvođačima dušičnih gnojiva, koji teško konkuriraju uvozu iz Ruske Federacije jer su cijene plina u Uniji i dalje visoke. Dugoročni opstanak Unijine industrije dušičnih gnojiva od ključne je važnosti za sigurnost

opskrbe hranom u Uniji jer su poljoprivrednom sektoru Unije ta gnojiva potrebna za proizvodnju hrane. Stoga je prekidanje sve veće ovisnosti o uvozu dotičnih gnojiva iz Ruske Federacije i očuvanje održivosti autonomne industrije dušičnih gnojiva u Uniji ključno za postizanje i održavanje sigurnosti opskrbe hranom u Uniji. Kako bi se spriječila buduća ovisnost o uvozu poljoprivrednih proizvoda iz Ruske Federacije, potrebno je i prilagoditi carinske stope za te proizvode.

(6) Carinske mjere trebalo bi poduzeti i u odnosu na Republiku Bjelarus kako bi se spriječilo potencijalno preusmjeravanje uvoza iz Ruske Federacije u Uniju kroz Republiku Bjelarus, s obzirom na njezine bliske političke i gospodarske veze s Ruskom Federacijom. To bi se preusmjeravanje moglo dogoditi ako Unijine carine na uvoz robe iz Republike Bjelarusa ostanu nepromijenjene.

(7) Stoga bi uvoz dotičnih poljoprivrednih proizvoda i gnojiva koji su podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze trebao podlijegati višim carinama od onih koje se primjenjuju na uvoz iz ostalih trećih zemalja.

(8) Na uvoz iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ne bi se trebale primjenjivati niže carine u okviru carinskih kvota Unije koje se odnose na tretman najpovlaštenije nacije. Stoga se snižene stope utvrđene u carinskim kvotama Unije za robu navedenu u prilozima I. i II. ovoj Uredbi ne bi trebale primjenjivati na robu koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi u Uniju.

(9) Ne očekuje se da će predviđeno povećanje carina negativno utjecati na sigurnost opskrbe hranom na globalnoj razini jer se primjenjuje samo na uvoz u Uniju i neće utjecati na robu obuhvaćenu Uredbom ako se ta roba samo provozi kroz područje Unije u treće zemlje krajnjeg odredišta. Naprotiv, predviđeno povećanje uvoznih carina Unije može povećati izvoz te robe u treće zemlje i njezinu dostupnost u tim zemljama.

(10) Osim toga, gnojiva su iznimno važna za sigurnost opskrbe hranom i financijsku stabilnost poljoprivrednika u Uniji. Zato je važno pobrinuti se da poljoprivrednici u Uniji mogu dugoročno računati na dostatne količine gnojiva po pristupačnim cijenama, a to bi pak trebalo doprinijeti stabilizaciji poljoprivrednih tržišta. Tijekom prijelaznog razdoblja predložena mjera potaknula bi povećanje proizvodnje u Uniji i omogućila jačanje alternativnih izvora opskrbe preko drugih međunarodnih partnera, čime bi se rizik od znatnog poskupljenja gnojiva za poljoprivrednike u Uniji sveo na najmanju moguću mjeru. U tu bi svrhu Komisija trebala pomno pratiti kretanje cijena gnojiva na tržištu Unije. Ako se cijene gnojiva znatno povećaju, Komisija bi trebala ocijeniti situaciju i poduzeti sve odgovarajuće mjere da suzbije taj porast.

(11) Predviđeno povećanje carina u skladu je s vanjskim djelovanjem Unije u drugim područjima, kako je utvrđeno u članku 21. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji. Odnosi između Unije i Ruske Federacije posljednjih su se godina znatno pogoršali, posebno od 2022. Razlog tomu su ničim izazvana i neopravdana vojna agresija i opća invazija Ruske Federacije na Ukrajinu i njezino očito nepoštovanje međunarodnog prava. Unija od srpnja 2014. postupno uvodi mjere ograničavanja trgovine protiv Ruske Federacije kao odgovor na djelovanja Ruske Federacije prema Ukrajini.

(12) Ruska Federacija je članica Svjetske trgovinske organizacije. Međutim, Uniji je trenutačno dopušteno, na temelju iznimaka koje se primjenjuju na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, a posebno članka XXI. GATT-a iz 1994.

(sigurnosna izuzeća), zanemariti obvezu da se robi uvezenoj iz Ruske Federacije odobre povlastice dodijeljene sličnim proizvodima koji se uvoze iz drugih zemalja (tretman najpovlaštenije nacije) te nije spriječena naplatiti uvozne carine koje su više od onih sadržanih u rasporedu carinskih obveza Unije za trgovinu robom, ako Unija smatra da su takve mjere potrebne kako bi se zaštitili njezini ključni sigurnosni interesi.

(13) Odnosi između Unije i Republike Bjelarusa također su se posljednjih godina pogoršali zbog toga što bjeloruski režim ne poštuje međunarodno pravo, temeljne slobode i ljudska prava te zbog njegove potpore općoj invaziji Ruske Federacije na Ukrajinu. Unija od listopada 2020. postupno uvodi mjere ograničavanja trgovine protiv Republike Bjelarusa.

(14) Republika Bjelarus nije članica Svjetske trgovinske organizacije. Unija stoga nije obvezna, na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, robi iz Republike Bjelarusa odobriti tretman najpovlaštenije nacije i drugi tretman u skladu s tim sporazumom. Osim toga, postojećim trgovinskim sporazumima dopuštene su mjere opravdane na temelju primjenjivih klauzula o iznimkama, posebno na temelju iznimki u vezi sa sigurnošću.

(15) Ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva u skladu s člankom 5. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, potrebno je i primjereno s trenutačnim učinkom utvrditi pravila kojima se povećavaju carine na tu robu, i to, prvo, kako bi se ostvario osnovni cilj da dotični poljoprivredni proizvodi i gnojiva koji su podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvoze ne remete tržište Unije za tu robu; i drugo, kako bi se provela zajednička trgovinska politika i smanjio uvoz u Uniju te robe i gnojiva iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa zbog bojazni da bi takav uvoz mogao negativno utjecati na unutarnje tržište Unije i narušiti sigurnost opskrbe hranom u Uniji,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Roba razvrstana u oznake kombinirane nomenklature (KN) navedene u Prilogu I. koja se uvozi u Uniju i podrijetlom je iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi podliježe dodatnoj carinskoj pristojbi *ad valorem* od 50 % koja se primjenjuje povrh primjenjive stope Zajedničke carinske tarife. Takva roba koja je podrijetlom iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi ne ispunjava uvjete za niže uvozne carine za ograničene količine (carinske kvote), kako vrijede, jer su one ili potrebne zbog obveza Unije na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije ili ih je Unija otvorila bez takve obveze.

2. Na robu razvrstanu u tarifne stavke navedene u Prilogu II. koja se uvozi u Uniju i koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi primjenjuje se uvozna carina kako slijedi:

(a) u pogledu robe obuhvaćene oznakom KN 3102:

i. 6,5 % *ad valorem* + 40 EUR/tona od 1. srpnja 2025. do 30. lipnja 2026.;

ii. 6,5 % *ad valorem* + 60 EUR/tona od 1. srpnja 2026. do 30. lipnja 2027.;

iii. 6,5 % *ad valorem* + 80 EUR/tona od 1. srpnja 2027. do 30. lipnja 2028.;

iv. 6,5 % *ad valorem* + 315 EUR/tona od 1. srpnja 2028.

(b) u pogledu robe obuhvaćene oznakama KN 3105 20, 3105 30, 3105 40, 3105 51, 3105 59 i 3105 90:

i. 6,5 % *ad valorem* + 45 EUR/tona od 1. srpnja 2025. do 30. lipnja 2026.;

ii. 6,5 % *ad valorem* + 70 EUR/tona od 1. srpnja 2026. do 30. lipnja 2027.;

iii. 6,5 % *ad valorem* + 95 EUR/tona od 1. srpnja 2027. do 30. lipnja 2028.;

iv. 6,5 % *ad valorem* + 430 EUR/tona od 1. srpnja 2028.

(c) Neovisno o točkama (a) i (b), ako kumulativna količina uvezene robe navedene u točkama (a) i (b) dosegne pragove navedene u nastavku, Komisija u roku od 21 dana uvodi carinu na razini definiranoj u točki (a) podtočki iv. odnosno točki (b) podtočki iv. za preostali uvoz te robe u sljedećim razdobljima:

i. 2,7 milijuna tona od 1. srpnja 2025. do 30. lipnja 2026.;

ii. 1,8 milijuna tona od 1. srpnja 2026. do 30. lipnja 2027.;

iii. 0,9 milijuna tona od 1. srpnja 2027. do 30. lipnja 2028.

(d) Komisija može donijeti provedbeni akt kojim se utvrđuju aranžmani za nadzor uvezenih količina iz stavka 2. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 2.

1. Komisija prati cijene koje se primjenjuju u Uniji za robu navedenu u Prilogu II. četiri godine od početka primjene ove Uredbe.

2. Ako razine cijena robe navedene u Prilogu II. znatno premaše razine iz 2024. u razdoblju iz stavka 1., Komisija ocjenjuje situaciju i poduzima sve odgovarajuće mjere da suzbije taj porast. To može uključivati, prema potrebi, predlaganje privremene suspenzije carina za dotičnu robu uvezenu iz drugih zemalja osim Ruske Federacije i Republike Bjelarusa.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*. Primjenjuje se četiri tjedna nakon njezina stupanja na snagu za robu navedenu u Prilogu I.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

KONTEKST PRIJEDLOGA:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni carina koje se primjenjuju na uvoz određene robe koja je podrijetlom iz Ruske Federacije ili Republike Bjelarusa ili se iz njih izravno ili neizravno izvozi

PRORAČUNSKE LINIJE:

Poglavlje i članak: poglavlje 12. članak 120.

Iznos predviđen u proračunu za 2024.: 24 620 400 000 EUR.

FINANCIJSKI UČINAK:

☐ Prijedlog nema financijski učinak.

X Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima financijski učinak na prihode od tradicionalnih vlastitih sredstava iz sljedećih razloga:

Ukupna vrijednost Unijina uvoza iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa u okviru oznaka KN obuhvaćenih područjem primjene ove predložene uredbe na koje se primjenjuje predloženo povećanje iznosila je 2023. više od 1,69 milijardi EUR. Od toga je udio uvoza poljoprivrednih proizvoda bio 380 milijuna EUR, a uvoz gnojiva 1,31 milijardu EUR.

Uvoz dotičnih gnojiva iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa trenutačno podliježe pristojbi *ad valorem* od 6,5 %. Većina tog uvoza gnojiva u 2023. (516 milijuna EUR) odvijala se pod oznakom KN 3102 10 10. Znatan uvoz ostvaren je i pod oznakama KN 3105 30 00 (179 milijuna EUR), 3105 20 10 (151 milijun EUR), 3105 40 00 (91 milijun EUR) i 3 105 59 00 (89 milijuna EUR). Ukupni prihodi od carina Unije na uvoz gnojiva iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa iznosili su 85,2 milijuna EUR prije odbitka troškova naplate država članica.

Na uvoz dotičnih poljoprivrednih proizvoda primjenjuju se različite carine. Godine 2023. ukupni prihodi od carina Unije na uvoz te robe iz Ruske Federacije i Republike Bjelarusa iznosili su 27 milijuna EUR prije odbitka troškova naplate država članica. Očekuje se da će povećanje carina na te poljoprivredne proizvode na temelju ove predložene uredbe znatno smanjiti ili čak zaustaviti te trgovinske tokove. Očekuje se da će naplata povećanih carina na poljoprivredne proizvode u skladu s predloženim povećanjima biti minimalna (blizu nule) jer se pretpostavlja da će to povećanje carinskih stopa zaustaviti trgovinske tokove.

Očekuje se da će naplata povećanih carina na gnojiva u skladu s predloženim povećanjima prestati kad se predložena uredba počne u potpunosti primjenjivati po isteku trogodišnjeg prijelaznog razdoblja jer se pretpostavlja da će to povećanje carinskih stopa zaustaviti trgovinske tokove. Međutim, očekuje se da će ti trgovinski tokovi i s njima povezane carine svejedno ostati znatni tijekom prijelaznog razdoblja.

Uzimajući u obzir te čimbenike, učinak gubitka prihoda u proračunu Unije kao posljedica ove predložene uredbe procjenjuje se na najviše 84 milijuna EUR godišnje, počevši od financijske godine 2029.: [(85,2 milijuna EUR + 27 milijuna EUR) = bruto iznos od 112,2 milijuna EUR, uključujući troškove naplate] x 0,75.

Procjenjuje se da će za 2025., 2026., 2027. i 2028. učinak gubitka prihoda od tradicionalnih vlastitih sredstava na proračun Unije biti znatno manji od iznosa izračunanog za 2028. To je

zato što se očekuje da će se povećanim carinama na gnojiva ostvariti dodatni prihodi od carina u iznosu od 77 milijuna EUR u razdoblju od 12 mjeseci (nakon odbitka troškova naplate), što će pridonijeti povećanju vlastitih sredstava u iznosu od 58 milijuna EUR. Stoga se očekuje da neto smanjenje vlastitih sredstava neće iznositi više od 26 milijuna EUR u prvih 12 mjeseci primjene (od 1. srpnja 2025. do 30. lipnja 2026.), što odgovara iznosu od 14 milijuna EUR za ostatak 2025. Moguće je da će se vlastita sredstva čak povećati ako se smanjenje uvoza iz Ruske Federacije djelomično pokrije uvozom iz ostalih trećih zemalja koje ne uživaju carinske povlastice u skladu sa sporazumima Unije o slobodnoj trgovini.

Gubitak prihoda u tradicionalnim vlastitim sredstvima nadoknadit će se doprinosima država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).